

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Толкачова Г. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
м. Одеса, Україна*

Єрмакова С. С.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та психології
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Гуманістичний принцип є одним із основних теоретичних положень освіти. Ефективним способом його реалізації є орієнтація навчально-виховного процесу на розвиток творчих здібностей людини, тому система освіти України зорієнтована на формування активної творчої особистості. Інноваційна освіта спирається на врахування змін суспільних запитів до особистості, у зв'язку з чим посилюється науковий інтерес до педагогічної креативності, теорія й практика якої базуються на загальних психолого-педагогічних підходах до проблем творчості, творчих здібностей.

Одним із головних завдань вітчизняної системи освіти є творчий розвиток особистості. Це актуально, оскільки лише творча особистість спроможна створювати, керувати, пропонувати нові теорії, технології, напрями розвитку, знаходити шляхи виходу зі складних нестандартних ситуацій.

Отож, у сучасному суспільстві зростає потреба в людях із нестандартним мисленням, здатних орієнтуватися в інформації, яка швидко накопичується, в соціально-економічних умовах, що змінюються, готових проявляти творчий підхід при оцінці ситуацій і пошуку оптимальних рішень. Загалом творчість – це процес створення нового, що об'єктивно здійснюється у природі або людині. Відтак, продуктами творчості є відкриття, винаходи, нові художні образи, твори.

В науковій літературі здатність до творчості називають креативністю. Під креативністю розуміють здатність породжувати незвичні ідеї, відхилятися в мисленні від традиційних схем, швидко вирішувати проблемні ситуації.

Творчий потенціал особистості – це складне, багатопланове поняття, яке не тільки акумулює в собі головні особистісні, дієві і творчі якості людини, але й відображає характер їх взаємозв'язку, спрямування, рівень напруженості між собою. Здібності до творчості – універсальна здібність особистості. Універсальність її полягає в тому, що сформовані її компоненти в будь-якому виді творчості, наприклад художньому, ігровому тощо, можуть проявлятися й здобувати свій подальший розвиток в інших видах творчої діяльності. Саме тому освітній процес слід насичувати такою творчою діяльністю, яка б сприяла повному задоволенню і розвитку пізнавальних можливостей особистості.

Переживання успіху викликає позитивне ставлення до творчої діяльності, сприяє набуттю певного життєвого досвіду, навичок самостійної діяльності і поведінки, більш чіткому усвідомленню загальної і часткової цілі. Інноваційні процеси у вітчизняній освітній системі засновані на особистісно-орієнтованому підході. Внаслідок цього з'являється свідоме прагнення до самоосвіти, самовдосконалення, самоаналізу, набуття відповідних вмінь і навичок щодо творчого розв'язання.

Головними факторами, які визначають цілеспрямоване керування процесом розвитку творчої особистості, є передусім наявність досить стійких інтересів саме до творчості. Тому дуже важливо мати уявлення щодо спрямованості інтересів особистості, ступеня їх стійкості.

Успішна діяльність, пов'язана з інтересом, створює неначе «зону ближчого розвитку», зону «підвищеної сенситивності для всіх впливів, які сприяють розвитку творчої особистості. Тобто інтерес завжди викликає позитивне ставлення до відповідної галузі пізнання і тим самим створює передумови для оволодіння предметом інтересу, причому спочатку виникає ситуативний, епізодичний інтерес, який при створенні умов завжди перетворюється в стійкий інтерес до певної сфери діяльності. У процесі перетворення ситуативного інтересу в особистісний емоційно-пізнавальне ставлення перетворюється в емоційно-пізнавальну спрямованість, тобто психологічну природу інтересу складає нерозривний комплекс важливих для особистості процесів (інтелектуальних, емоційних і вольових).

Іншою важливим складником, який сприяє розвитку творчої особистості, є наявність мотивації щодо досягнення успіху у процесі творчого розв'язання будь-яких проблем. Саме мотивація досягнень є одним із важливих складників, від якого залежить ефективність поведінки індивіда.

Таким чином, творчий потенціал особистості – це складне, багатопланове поняття, яке не тільки акумулює в собі головні особистісні, дієві і творчі якості людини, але й відображає характер їх взаємозв'язку, спрямування. Освітній процес слід насичувати такою творчою діяльністю,

яка б сприяла повному задоволенню і розвитку пізнавальних можливостей школярів, надавала їм максимальну свободу для творчого зростання. Необхідно передбачати органічне поєднання професійної діяльності учасників освітнього процесу з творчими намірами і діями особистості в єдиному пізнавально-творчому процесі.